

Mogens Krog Hansen
Nykøbingvej 329
4990 Sakskøbing

MILJØTILLADELSE

12-03-2021

Guldborgsund Kommune har den 23. december 2020 modtaget ansøgning om miljøtilladelse til udvidelse af besætning på ejendommen Nykøbingvej 329, 4990 Sakskøbing.

Ammekvæg besætningen øges fra 15 til 25 ammekøer. En del af en tidligere svinestald tages i brug til kvægstald. Den del der tages i brug ligger længst væk fra naboer.

Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem, husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 223170. Det er 3. version af skemaet, som har dannet grundlag for miljøtilladelsen.

Afgørelse

I henhold til § 16 b i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøtilladelse til det ansøgte. Vilkårene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøtilladelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres den 12. marts 2021 på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljø Administration, DMA.mst.dk. Findes her: Link Se under vedhæftninger.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
TM MYNDIGHED
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731000
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 21/91
SAGSBEHANDLER:
ANNETTE BRUUN HANSEN
DIR +45 54731983
MOB +45 25181839
ABH@GULDBORGSUND.DK

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER
MAN – ONS KL. 9.00 – 15.00
TORS KL. 9.00 – 17.00
FRE KL. 9.00 – 12.00

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Hvis der indgives klage over afgørelsen fra anden side, vil du og din eventuelle konsulent blive orienteret herom.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt ansøger og offentliggjort på DMA (Digital MiljøAdministration) link: <https://dma.mst.dk/>. Ved offentlig bekendtgørelse regnes fristen altid fra bekendtgørelsen. En eventuel klage skal være korrekt indgivet via Klageportalen og tilgængelig for Guldborgsund kommune i Klageportalen senest den 9. april 2021.

Hvem kan klage

Afgørelser kan påklages af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrbruglovens §§ 84-87.

Hvordan klager man

Klage skal ske ved brug af digital selvbetjening til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen på ét af følgende links <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>, <https://www.borger.dk/> eller <https://indberet.virk.dk/>. Søg efter "Klageportal" ved brug af de to sidstnævnte links. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske via Klageportalen.

Klagen sendes gennem Klageportalen automatisk til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afviser en klage, der ikke er indgivet via digital selvbetjening på Klageportalen. Nævnet kan dog undlade at afvise en klage, hvis der er særlige forhold, der berettiger fritagelse for brug af digital Klageportal.

Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Guldborgsund Kommune, på mail: teknik@guldborgsund.dk, telefon 5473 1000 eller ved at sende et brev til Guldborgsund Kommune, Center for teknik og Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. Husk at søge i meget god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden klagefristen udløber.

Klagegebyr

Når du klager skal du betale et klagegebyr, før at klagen betragtes som korrekt indgivet. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen i forbindelse med oprettelse af klagen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Klageportalen på følgende link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>.

Virkning af at der klages

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, med mindre klagemyndigheden (Miljø- og Fødevareklagenævnet) bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen kan udnyttes, og ikke behøver at afvente en afgørelsen i klagenævnet. Udnyttelse af påklaget afgørelse er for ejers egen regning og risiko.

Eventuel domstolsprøvelse

Fristen for et eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen.

Spørgsmål

Har du spørgsmål til denne afgørelse eller miljøtilladelsen, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. 5473 1983 eller på E-mail abh@guldborgsund.dk.

Med venlig hilsen

Mette Wolthers
Teknikumingeniør

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Kopi til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, via E-mail: sjl@sst.dk
- Det Økologiske Råd, via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, via E-mail: dnguldborgsund-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, via E-mail: guldborgsund@dof.dk og kontakt@dofstor.dk
- Konsulent Ann Frost, Agrovi, via E-mail: afr@agrovi.dk

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

GULDBORGSUND

§16b MILJØTILLADELSE

§ 16B MILJØTILLADELSE TIL KVÆGBESÆTNINGEN PÅ NYKØBINGVEJ 329, 4990
SAKSKØBING

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Datablad	4
1.3	Resume	5
1.4	Afgørelse	6
2	VILKÅR FOR MILJØTILLADELSE	8
2.1	Generelle forhold.....	8
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold	8
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	8
2.4	Nabopåvirkning	8
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering	10
2.6	Generelle bemærkninger	10
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING	12
3.1	Generelle forhold.....	12
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold	12
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift	16
3.4	Nabopåvirkning	18
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering	25
3.6	Bat og begrænsende foranstaltninger	26
3.7	Høringer.....	26
4	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	27
5	BILAG	27

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har den 23. december 2020 modtaget ansøgning fra Mogens Krag Hansen om udvidelse af dyreholdet og produktionsarealet på Nykøbingvej 329, 4990 Sakskøbing med CVR-nr. 18934205. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 223170. Det er version 3 af ansøgningsskemaet indsendt den 12. januar 2021, der ligger til grund for miljøtilladelse.

Miljøtilladelsen gives til type af husdyr samt indretning og størrelse af staldens produktionsareal samt type af gødningsopbevaringsanlæg og overfladeareal på disse.

Tidligere godkendelser/tilladelser

Der har ikke tidligere været givet tilladelse til dyrehold på ejendommen efter husdyrbrugloven¹.

Nudrift er fastsat ud fra den lovlige produktion, som er 15 ammekøer.

8 års driften er fastsat med baggrund i lokaliseringsgodkendelse fra juni 2002 på 15 ammekøer samt 2.650 slagtesvin. Slagtesvineproduktionen ophørte i 2014.

---

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. jf. lovbek. Nr. 520 af 01-05-2019

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16b miljøtilladelse til kvægbesætning på Nykøbingvej 329, 4990 Sakskøbing.
Godkendelsen omfatter:	595 m ² produktionsareal til flexgruppe alle kvæg, heste får & geder i dybstrøelse. 242 m ² gødningsopbevaringsoverflade (gyllebeholder). 90 m ² gødningsopbevaringsareal (møddingsplads).
Dato ikrafttrædelse:	12. marts 2021
Bedriftens adresse:	Bodillelund, Nykøbingvej 329, 4990 Sakskøbing.
CVR-nr. og P-nr.:	18934205 / 1.003.612.025
CHR-nr.:	94753
Ejendomsnummer:	376-19463
Matr.nr. og ejerlav:	9 a, Krungerup By, Radsted.
Bedriftens ejer og ansøger:	Mogens Krag Hansen, Nykøbingvej 329, 4990 Sakskøbing.
Konsulent:	Ann Reitan Frost, Agrovi I/S, v/Nordsjællands Landboforening & Dansk Udlandsrådgivning, Industrivænget 22, 3400 Hillerød, tlf. 51797484, E-mail: afr@agrovi.dk.
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.
Høring af ejer og konsulent:	16. februar til 10. marts 2021
Nabo/partshøring i perioden:	16. februar til 10. marts 2021
Godkendelsesdato:	12. marts 2021
Afgørelse annonceret:	12. marts 2021
Klagefrist udløber:	9. april 2021
Søgsmålsfristen udløber:	12. september 2021
Retsbeskyttelse udløber:	12. marts 2029

1.3 RESUME

Miljøtilladelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og naboer.

Ansøgt projekt

Der er søgt om tilladelse til udvidelse af ammekvæg besætningen på Nykøbingvej 329. Der vil ud over eksisterende produktionsareal blive taget en del af en tidligere slagtesvinestald i brug til kvægstald. Produktionsarealet vil herefter blive på 595 m².

Der ud over er der på ejendommen en gyllebeholder med et overfladeareal på 242 m² og en møddingsplads på 90 m².

Dybstrøelsen ligger i markstak, så gødningsopbevaringsanlæggene bruges pt ikke til opbevaring af husdyrgødning.

Nudrift er fastsat efter den nuværende gældende produktion af 15 ammekøer med opdræt.

8 års driften fastsættes ud fra lokalitetsgodkendelse fra juni 2002.

Lokalitetsgodkendelse omhandler både 15 ammekvæg samt 2650 slagtesvin.

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de beregninger, der gennemføres i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides.

Ved overholdelse af de vilkår miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at de naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. Bilag IV-arter omkring staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion.

Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder eller Natura 2000-områder.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige øgede påvirkninger af omkringboende naboer på trods af den korte afstand.

I vurderingen indgår faktorer som eksempelvis husdyrbrugets størrelse, lugt, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen.

Husdyrproduktionen vil medføre en øget lugtpåvirkning, men lugtberegningerne viser, at lugtkravet er overholdt.

BAT (Bedst tilgængelige teknik)

Ifølge husdyrloven skal der ikke stilles vilkår om BAT, når ammoniakemissionen er mindre end 750 kg NH₃-N/år.

Der er ifølge husdyrgodkendelse.dk en ammoniakemission på 596 kg NH₃-N/år.

Miljøkonsekvensvurdering

Denne miljøtilladelse er givet efter § 16 b, og der er derfor ikke krav om miljøkonsekvensvurdering.

Konklusion

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til den ansøgte produktion, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i miljøtilladelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed § 16 b miljøtilladelse til kvægbesætning på Nykøbingvej 329, 4990 Sakskøbing med CVR-nummer 18934205. Tilladelsen gives ved overholdelse af de stillede vilkår.

Miljøtilladelsen bliver meddelt i henhold til husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1. Den beregnede ammoniakemission fra anlægget, er på under 750 kg NH₃-N pr. år, dermed er dyreholdet under IPPC-grænsen/grænsen for IE-brug.

Husdyrbruget er ikke vurderet teknisk, forurenings-/ eller driftsmæssige forbundet med andre husdyrbrug.

Der meddeles miljøtilladelse til et husdyrbrug med et samlet produktionsareal på 595 m² til flexgruppe alle køer, heste, får & geder på dybstrøelse. Samt gødningsopbevaringsanlæg med et overfladeareal på 242 m² gylleoverflade samt 90 m² overflade fast gødning.

Guldborgsund kommune meddeler miljøtilladelse til det ansøgte, da det vurderes, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Miljøtilladelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet.

På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøtilladelsen. Hvor intet andet er nævnt, træder vilkårene i kraft ved tilladelsens ibrugtagning.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet ud over det tilladte, før ændringen er anmeldt og godkendt/tilladt af Guldborgsund kommune.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses for udnyttet, når det der er anmeldt og truffet afgørelse om er gennemført. Hvis den meddelte miljøtilladelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i husdyrbrugloven.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede tilladte produktionsareal.

Andre tilladelser, godkendelser og dispensationer

Der gøres opmærksom på, at denne afgørelse ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning bl.a. byggetilladelse.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne miljøtilladelse.

2 VILKÅR FOR MILJØTILLADELSE

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøtilladelse.
3. Guldborgsund kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Ingen vilkår.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Staldindretning og drift

4. Produktionen skal ske med staldindretning, antal m² og dyretype som beskrevet i nedenstående tabel:

Stald	Staldtype	Areal m²	Produktionsareal m²	Dyretype
kostald	Dybstrøelse	357	350	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får & geder
Gl. stald	Dybstrøelse	247	245	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får & geder

Rengøring

5. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at gulve holdes tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene. Desuden skal alle arealer omkring staldene holdes ryddelige og renholdte.

Spildevand

6. Al vand fra vask af stalde, inventar, transportvogne samt foderrekvisitter og lignende skal føres til godkendt opsamlingsbeholder.

Affald

7. Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

2.4 NABOPÅVIRKNING

Lugt

8. Såfremt der efter Guldborgsund Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Eventuelle udgifter til undersøgelse påhviler ejer.

Fluer og skadedyr

9. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

10. Transport af dyr, foder og husdyrgødning til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

Støj

11. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A) (8 timer)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A) (1 timer)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)* (½ timer)

*Støjniveauets maksimalværdi - målt ved tidsvægtning fast - må ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

12. Hvis Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan det højst pålægges bedriften at få foretaget en støjmåling/-beregning om året. Dokumentationen skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Støv fra anlæg og maskiner

13. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens anlæg.

Lys

14. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNTERING

Gødningsopbevaring

15. Anlægget har maksimalt tilladelse til følgende overfladeareal på gødningsopbevaringsanlæg.

Gødningsanlæg	Volume	Overfladeareal
Gyllebeholder	999 m ³	242 m ²
Møddingsplads	170 tons	90 m ²

Fast gødning

16. Stalde med dybstrøelse skal tilføres tilstrækkelig halm eller lignende strukturmateriale til, at dybstrøelsen altid er tør i overfladen.

2.6 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser. Dette gælder også, selvom disse regler skulle være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en oprensning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., som fastlægger, at enhver ændring af drift og/eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre en forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Der er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndighed og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 59 a bortfalder denne tilladelse, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter meddelelsen.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 59 a, stk. 2 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del, anført som kontinuitetsprincippet. Det vil sige hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimale tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse/tilladelse. Det er ikke hensigten, at afvigelse, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud. Udnyttelse anses for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Men driftsmæssigt udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 %

af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 40 stk. 1 følger der med denne miljøtilladelse 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog ved særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år jf. § 40 stk. 2.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39, kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Bekendtgørelse nr. 1176 af 23.07.2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødnings krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning, herunder markstakke.
- Affaldsbekendtgørelsen nr. 2159 af 09.12.2020 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt samt forbyder private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.
- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier.
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1257 af 27.11.2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1686 af 18.12.2018 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Ovenstående liste er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
12. marts 2021

Mette Wolthers
Ingeniør

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING

3.1 GENERELLE FORHOLD

Opnåelse af tilladt produktion

Miljøtilladelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Nykøbingvej 329, 4990 Sakskøbing ejet af Mogens Krag Hansen. Til ejendommen er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 94753 og ejendommen drives af ejer under CVR nr. 18934205. Der drives ikke andre husdyrbesætninger under samme CVR-nr.

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt de stilede vilkår. Samtidig skal alle, der er ansat på bedriften være bekendt med vilkårene i miljøtilladelsen.

Der er endvidere stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig. Begrundelsen for vilkåret er, at kommunen hurtigt skal kunne kontakte ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på husdyrbruget.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

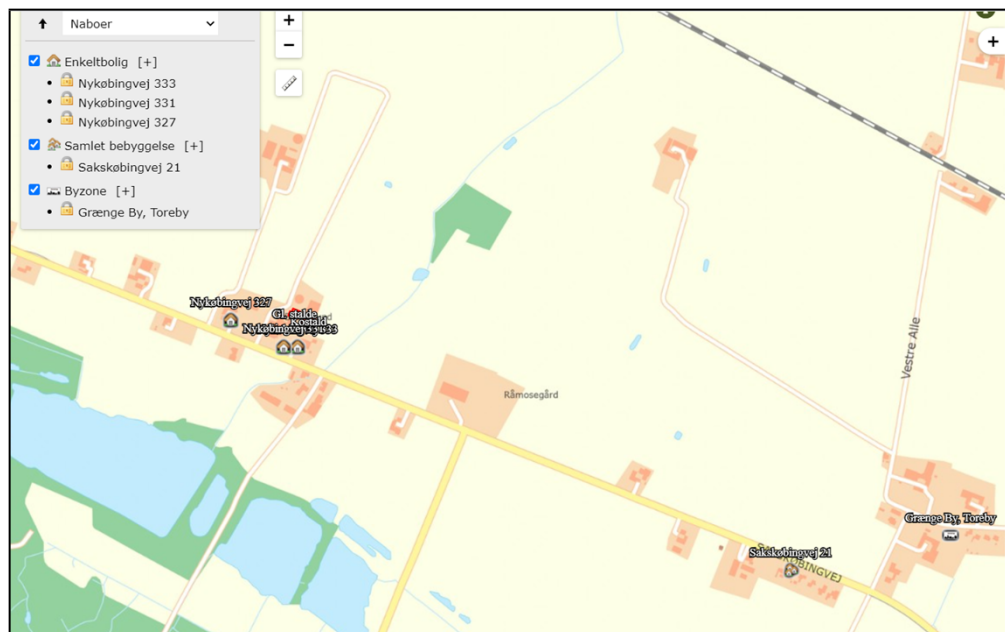
3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Husdyrbruget er placeret i landzone. Der ligger to beboelser tæt på staldanlægget. Den nærmeste nabobeboelse (til staldanlægget) uden landbrugspligt er Nykøbingvej 333. Afstanden fra eksisterende staldanlæg til nabobeboelsen er kun på ca. 43 meter, den vægtede geneafstand er på 56 meter. Den anden ejendom, Nykøbingvej 331, som ligger tæt på staldanlægget, ligger ca. 52 meter fra eksisterende staldanlæg. Den vægtede geneafstand er på 65 meter. For begge ejendomme er der over 50 meter til den del af den gl. svinestald, der bliver taget i brug til kvægstald. Nykøbingvej 331 og 333 ligger syd for staldanlægget.

Nærmeste nabobeboelse, uden landbrugspligt, i et område, der er at betragte som en samlet bebyggelse er Sakskøbingvej 21, som ligger ca. 995 meter øst for ejendommen, samt over 1.000 meter fra lugtcentrum.

Nærmeste byzoneområde er Grænge, som ligger ca. 1.250 meter mod øst.

Nedenstående kort viser placering af omkringboende i forhold til husdyrbrugets anlæg.

Kort 1: beliggenhed i forhold til omkringboende

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. Husdyrgodkendelseslovens kap. 2 (§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel.

Tabel 1. Afstande ift. § 6 og 8 i husdyrgodkendelsesloven.

	Afstand fra anlægget
Ikke almene vandforsyningsanlæg - <i>Krav 25 meter</i>	Ca. 85 meter
Almene vandforsyningsanlæg - <i>Krav 50 meter</i>	> 1.000 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer over 100 m ² *- <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 75 meter
Offentlig vej og privat fællesvej - <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 60 meter
Levnedsmiddelvirksomhed - <i>Krav 25 meter</i>	>1.000 meter
Beboelse på samme ejendom - <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 35 meter
Naboskel - <i>Krav 30 meter</i>	Ca. 13 meter
Nabobeboelse - <i>Krav 50 meter</i>	Ca. 43 meter
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidig byzone- eller sommerhusområde - <i>Krav 50 meter</i>	>1.000 meter
Område i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner,	>1.000 meter

rekreative formål og lignende – <i>Krav 50 meter</i>	
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzonen, og som har anden ejer end driftsherren	>1.000 meter
Kategori 1-natur – ammoniakfølsom naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	>1.000 meter
Kategori 2-natur – ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	>1.000 meter

*Det er ejers ansvar, at nyanlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn.

Afstandskrav til naboskel samt nabobeboelse er ikke opfyldt. Der er søgt om dispensation for disse afstandskrav.

Det har været foretaget nabohøring af berørte naboer vedrørende afstand til naboskel. Høringen er foretaget i perioden 13. januar til 27. januar 2021. Der er i nabohøringen kun modtaget positive svar om, at der intet er at indvende mod udvidelse af dyreholdet på Nykøbingvej 329.

Afstanden fra det "nye" produktionsareal til nabobeboelse overholder krav på 50 meter. Det samme gør den vægtet gennemsnits afstand fra nabobeboelse til staldanlægget.

På baggrund af ovenstående meddeles der dispensation for afstandskravene.

Udformning af husdyrbrugets anlæg fremgår af nedenstående kort.

Kort 2: Oversigt over husdyrbruget

Idet der er meddelt dispensation for afstandskrav til naboer, vurderes det, at anlægget placering og lokalisering overholder husdyrbrugloven.

3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Anlægget er placeret således at alle krav mht. bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes.

Anlægget ligger desuden uden for fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å-beskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, kystnærhedszonen, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder og lavbundsarealer og værdifulde kulturmiljøer.

Anlægget ligger dog inden for skovbyggelinjen og specifik geologisk bevaringsværdi. Da der jf. det ansøgte ikke vil blive bygget nyt, vil anlægget ikke få betydning for disse områder. Der er kun tale om godkendelse af lovligt opførte bygninger.

Anlægget overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere fra gældende lovgivninger. Der er således vurderet, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet

Anlægget fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle eksisterende bygningsanlæg er opført i tilknytning til hinanden. Således udgør anlæggets bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed. Se bilag 1 "Situationsplan".

I og med der ikke skal opføres nye bygninger vil det ansøgte ikke have nogen væsentlig landskabelig betydning, og der ikke er behov for vilkår om udformning og placering.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Anlægget ligger i område som er udpeget til bevaringsværdige landskaber samt specifik geologisk bevaringsværdier.

I og med der ikke skal opføres nye bygninger, er det vurderet at det ansøgte ikke har nogen væsentlig landskabelig betydning for området.

Landskabet omkring ejendommen er karakteriseret ved, at være relativt fladt med spredte beplantninger/skov, enkelte fritliggende huse og mindre bebyggelser.

Anlægget er placeret uden for områder der er udpeget som kulturarvsareal, værdifuldt kulturmiljø, fortidsminder, økologiske forbindelser og friluftsområde.

Anlægget ligger i område med drikkevandsinteresser. De gældende regler for tæthed og styrke af staldgulve, gyllebeholder mm., anses for tilstrækkelige til at sikre grundvandet mod forurening.

3.2.5 Samlet vurdering af lokalisering og planmæssige forhold

Der bygges ikke nye bygninger, herunder gødningsopbevaringsanlæg i forbindelse med denne tilladelse. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil få betydning for overholdelse af de lokaliserings- og planmæssige krav.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse staldsystemer og de anførte m² produktionsareal, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger.

Tabel 2. Staldsystem, antal m² og dyretype

Stald	Staldtype	Areal m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype
Kostald	Dybstrøelse	357	350	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får & geder
Gl. stald	Dybstrøelse	247	245	Flexgruppe: Alle kvæg heste, får & geder

Der er ikke stillet vilkår om udegående dyr. Der er i ansøgningen ikke tastet antal måneder udegående ind. Idet der ikke er taster antal måneder ind, har systemet beregne på worst case, altså dyr i stalden hele året. Dyrene vil dog gå på græs i sommerhalvåret. Dette betyder, at der på årsbasis i praksis vil være mindre lugt og ammoniakfordampning end beregnet.

Fleksibilitet og udnyttelse

Med de nye regler for godkendelse og tilladelse til husdyrproduktion godkendes produktionsarealet med den ansøgte gulv- og dyretype. Der er så frihed til at udnytte stalden/stien mere eller mindre. Man kan også søge om flexgruppe dyr, hvor man kan have forskellige dyretype inden for en udvalgt gruppe. F.eks. alle kvæg, kan bestå af malkekøer, ammekøer, kvier, stude, småkalve, slagte kalve. I denne tilladelse er der søgt om alle kvæg, heste, får & geder.

I henhold til de nye beregningsmetode er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af gødningsoverfladen og ikke af kg dyr på stald. Der er derfor åbnet for langt større fleksibilitet inden for det godkendte produktionsareal. Ammoniakfordampningen og lugtgene afstanden vil blive beregnet på det mest forurenende dyretype.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50 % af den mulige produktion og i mindre end 25 % af det samlede godkendte produktionsareal.

3.3.2 Staldindretning og drift

Indretning af stalden er skitseret i forgående afsnit og i tabel 2. Det fremgår ligeledes af bilag 1.

Der er stillet vilkår om, at staldindretningen skal svare til det ansøgte.

Vilkåret er stillet for at sikre, at beregningerne og vurdering af ammoniak og lugt svarer til beregningsgrundlaget for miljøtilladelsen.

3.3.3 Rengøring

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at gulve og dybstrøelsesmåtten holdes tørre og rene. Samtidig skal foderopbevaringsanlæg og omgivelser heromkring samt udstyr til udfodring holdes rene. Dette begrundes i, at beskidte opbevaringsforhold kan medføre øgede lugtgener. God staldhygiejne, tør og rene overflader vil være med til at forebygge både lugtgener og ammoniakfordampning. Samtidig forebygger renholdelse af udendørsområder (arealer omkring staldene) og området med foder, at skadedyr tiltrækkes og opformeres.

Beregninger og vurderinger i miljøtilladelsen bygger på overholdelse af de givne vilkår.

3.3.4 Spildevand, restvand og vaskevand

Spildevand fra husdyrholdet omfatter vaskevand fra stalde.

Der er stillet vilkår om, at restvand fra husdyrholdet skal føres til godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strøomme til andre uhensigtsmæssige

steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

Regnvand og vaskevand fra møddingspladsen/vaskeplads samt rengøringsvand og drikkevandsspild fra dyreholdet opbevares i ajelebeholder eller i gyllebeholderen.

3.3.5 Affald

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilte vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen, som pålægger alle erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald og sikre, at væsentlige dele genanvendes.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området.

Det er dog fundet relevant at stille vilkår om, korrekt bortskaffelse af ejendommens farlige affald (incl. veterinært affald). Bortskaffelsen skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentation skal opbevares i 5 år.

3.3.6 Driftsforstyrrelser og uheld

Det er kun større husdyrproduktioner, omfattet af IE-reglerne, der skal redegøre for hvordan driftsforstyrrelser og uheld håndteres.

Det skal dog påpeges, at jf. gældende regler (§ 52 i husdyrbrugloven) skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.

3.3.7 Samlet vurdering af dyrehold, staldanlæg og drift

Det vurderes at ved overholdelse af vilkår og generel lovgivning vil dyreholdet kunne drives uden væsentlige gener for omkringboende og naturen i henhold til dyrehold, staldanlæg og drift.

3.4 NABOPÅVIRKNING

3.4.1 Ammoniak og natur

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m²) af produktionsareal i stalde med udgangspunkt i typer af dyr og staldgulv, samt m² overfladeareal på gødningslagre.

Den samlede faktiske ammoniakemission fra anlægget (stald og lager) er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 597 kg NH₃-N pr. år. Ved denne opgørelsen er der inddraget eventuelle effekter af valgte teknologer.

Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 3: Ammoniakemission (stald og lager)

	Samlet emission NH₃-N	Meremission NH₃-N
Ansøgt drift	597 kg	362 kg (ift. nudrift) -1.509 kg (ift. 8 års drift)
Nudrift	235 kg	
8 års drift	2.106 kg	

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at den samlede emission fra anlægget er ændret fra nudrift med en meremission på 362 kg NH₃-N samt en mindre emission på 1.509 kg NH₃-N i forhold til 8 års drift.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at den faktiske ammoniakemission opnås på baggrund af de angivne dyretyper og staldsystemer.

Der er som tidligere nævnt stillet vilkår, der fastholder forudsætningerne, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampningen fra stalde og gødningslager (se afsnit 3.3.1 om produktionsomfang og staldindretning).

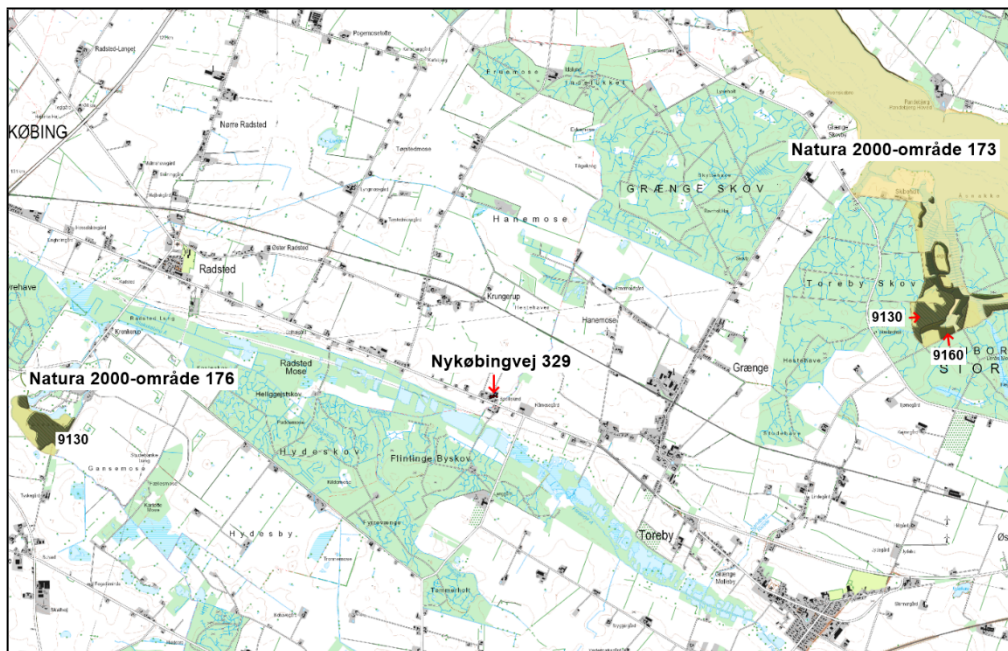
3.4.1.1 Ammoniakfølsom natur

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

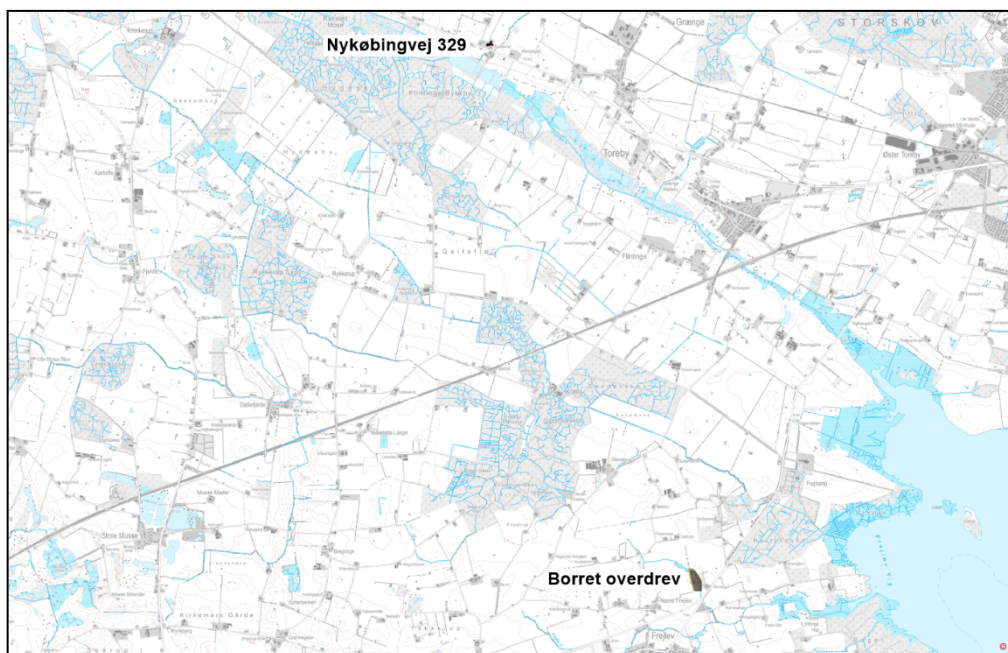
Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Nykøbingvej 329 er i det elektroniske ansøgningsystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

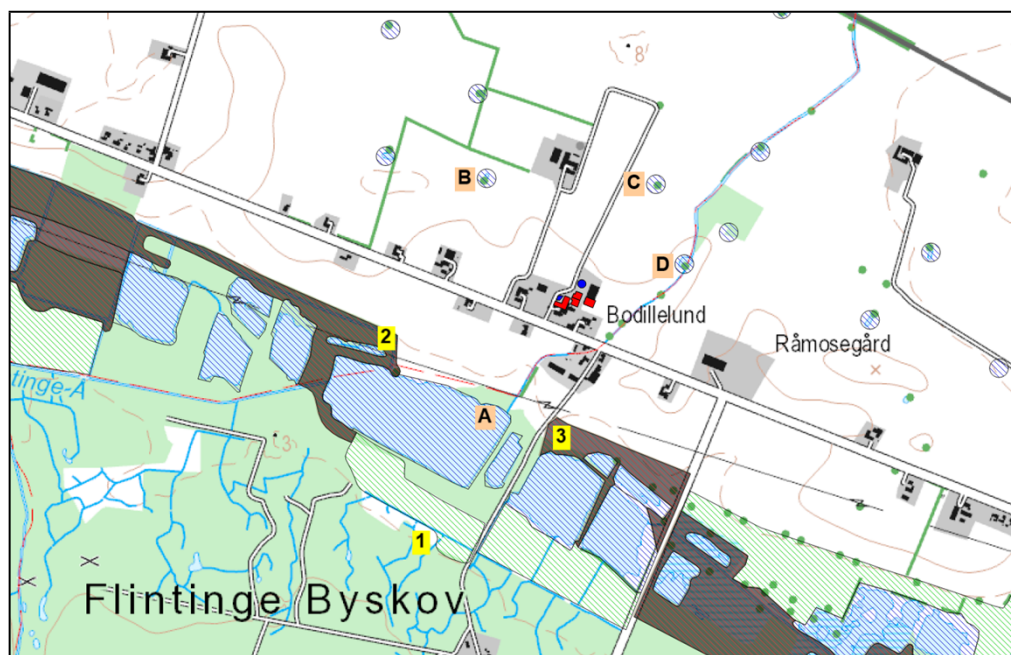
Kort 4. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Nykøbingvej 329 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at

sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

Kort 5. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-3) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A-D).

3.4.1.2 Natura 2000

De nærmeste Natura 2000-områder i forhold til stald og lager på Nykøbingvej 329 er henholdsvis område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 86 Guldborgsund samt Natura 2000-område 176 Krenkerup Haveskov (habitatområde 155). Afstanden fra husdyrbruget er ca. 4,4 km til de to Natura 2000-områder, se kort 3.

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-områderne. Kommunen vurderer, at projektet på Nykøbingvej 329 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 og 176 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt.

3.4.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Kort 6. Beliggenheden af beskyttede vandhuller og sø (blå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den gule streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg $\text{NH}_3\text{-N}/\text{år}$ medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

For nærmere beskrivelse af natur se bilag 2 "Naturvurdering".

3.4.2 Lugt

I husdyrloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse. Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, m^2 produktionsareal og staldsystem. Der er derfor stillet vilkår om, staldsystem, hvor mange m^2 produktionsareal, og hvilke dyretype, der må være på bedriften.

Udbredelse af lugten i nærområdet afhænger desuden af staldanlæggets geografisk placering i forhold til beboelserne. De nævnte parametre er en forudsætning for beregningerne, og de deraf følgende vurdering.

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra staldene til forskellige beboelsestyper. De beregnede geneafstande er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

Tabel 4. Lugtberegninger

Beboelse/områdetype	Beregnet geneafstand meter	Vægtet gennemsnitsafstand* meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig Nykøbingvej 327		132	Ja
Nykøbingvej 331	43	65	Ja
Nykøbingvej 333		56	Ja
Samlet bebyggelse Sakskøbingvej 21	76	1.014	Ja
Byzone-/sommerhusområde m.v. Grænge By, Toreby	136	1.261	Ja

* De aktuelle lugtafstande er målt med udgangspunkt i et beregnet lugtcentrum fra hvert staldafsnit for sig.

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt, idet afstanden til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er større end de beregnede ukorrigeret geneafstande.

Geneafstanden for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig er i ansøgningssystemet angivet med udgangspunkt i "FMK modellen" som den først begrænsende model.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet til 146 meter. Konsekvensområdet er defineret som det område, inden for hvilket lugten fra husdyrbruget kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved hjælp af de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af regler i denne bekendtgørelse vil der normalt ikke forventes væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

Kumulation af lugt

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 750 kg NH₃N pr. år inddrages, såfremt lugtberegningerne er foretaget ud fra "ny lugtmodel". Ved ny lugtmodel skal der således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt som det ansøgte staldanlæg. De beregnede geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone-/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere en 100 meter på en enkeltbolig.

Der er ingen andre husdyrproduktioner tæt på de omkringliggende beboelsestyper, så der er ikke inddraget kumuleret effekt fra husdyrbrug ved lugtberegningerne/vurderingerne.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er stillet en række vilkår, der skal mindske risikoen for lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af husdyrbruget er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra husdyrbruget.

Der er indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssigt oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op især i stalde og omkring foder- og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisyndspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af staldtypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor sat krav til effekten og lade det være op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er ikke stillet vilkår om rottebekæmpelse, i og med dette er et direkte lovkrav. Rottebekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsagligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdes af god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt vejledning fra Naturstyrelsen. Bekæmpelse skal gennemføres af autoriseret firma f.eks. via den kommunale ordning. Jf. ovennævnte bekendtgørelse kan rottebekæmpelse udføres af bedriftens ejer efter korrekt uddannelse og opnåelse af autorisation.

3.4.4 Transport

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende. For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transport med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdag mellem kl. 7.00 og 18.00.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra staldanlægget vil kunne forekomme fra dyr og staldmekanik samt interne og eksterne transportere til og fra ejendommen.

I modsætning til lugt, fluer, støv og lignende gener er der helt klare retningslinjer for måling af støj og dermed for fastsættelse af en grænseværdi for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer. Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder.

Ved naboerne rundt om husdyrbrug er det normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3; Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om anlægget vil kunne overholde støjgrænserne er der taget hensyn til anlæggets placering og afstanden til naboer.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Miljøtilladelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. markdriften indgår ikke i en evt. støjmåling/-beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve husdyrbruget.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og forsigtig kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for ejendommen og dermed ingen væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der er sat vilkår om, at driften af anlægget ikke må medføre støvgener uden for ejendommens areal. Det er Guldborgsund Kommune der i givet fald afgør om evt. gener er væsentlige eller ej.

3.4.7 Lys

Der vil med den normale daglige drift ikke være arbejdsprojektør på ejendommen. Der vil normalt ikke være lys i stalden om natten. Det vurderes, at der ikke er lysgener som følge af driften på husdyrbruget.

Der er indsat vilkår om, at det ved indretning og drift af husdyrbruget skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

3.4.8 Samlet vurdering af nabopåvirkninger

Det vurderes at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse gener og forurening fra bedriften mest muligt.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på ejendommen består af dybstrøelse.

Dybstrøelsen fra stalden vil blive fjernet ca. to gange om året. En del vil blive lagt i markstak, inden den udbringes. Den anden del vil blive udbragt direkte. Der er en møddingsplads på bedriften, men et overflade areal på 90 m², som normalt ikke benyttes til dybstrøelsen.

Der ud over er der en gyllebeholder på bedriften, som ikke benyttes til husdyrgødning. Gyllebeholderen er indtastet i ansøgningssystemet med et overfladeareal på 242 m².

Der er stillet vilkår om overfladeareal til fast gødning (møddingsplads) på 90 m² samt et overfladeareal på 242 m² til flydende husdyrgødning (gyllebeholder), da dette indgår som forudsætning for beregning af ammoniakemissionen fra anlægget.

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er ikke stillet yderligere vilkår til gyllebeholderen end overfladeareal, da der ikke opbevares flydende husdyrgødning.

3.5.3 Fast gødning inkl. dybstrøelse, opbevaring

Der vil blive produceret ca. 426 tons dybstrøelse om året.

Dybstrøelsen opbevares i markstak. Det er vurderet at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til opbevaring af markstak, da husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om markstakke (§§ 15 og 16) skal overholdes af alle.

Der er stillet vilkår om at dybstrøelsen i stalden tilføres tilstrækkelig halm eller lign., så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

3.5.4 Samlet vurdering af gødningsproduktion og -håndtering

Det vurderes, at gødningen opbevares og håndteres forsvarligt. Ved overholdelse af meddelte vilkår vurderes det samtidig, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med gødningsproduktionen.

3.6 BAT OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Husdyrbrugets ammoniakemission er i ansøgningsystemet beregnet til 596,5 kg NH₃-N/år.

For husdyrbrug med en ammoniakemission på mindre en 750 kg NH₃-N/år skal der jf. husdyrlovens § 27 stk. 2 ikke stilles vilkår til reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi (BAT). Der er derfor ikke foretaget BAT vurderingen af den ansøgte produktion.

3.7 HØRINGER

Grænseoverskridende virkning

Jf. § 63 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om driften af det ansøgte vil kunne få en negativ betydelig og indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat.

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af det ansøgte ikke giver anledning til væsentlige påvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, og derfor ikke er omfattet af krav om offentlig høring forud for behandlingen af ansøgningen.

Høring

Udkast til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent. Derudover har det været sendt i høring hos ansøger, ansøgers konsulent og naboer indtil den 10. marts 2021.

Omfanget af høringsparter i området omkring bedriften er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 146 meter.

Der er ikke gennemført høring af samtlige ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til bedriften Nykøbingvej 329, ud over de ovenfor nævnte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Der indkom ingen bemærkninger i høringen.

4 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

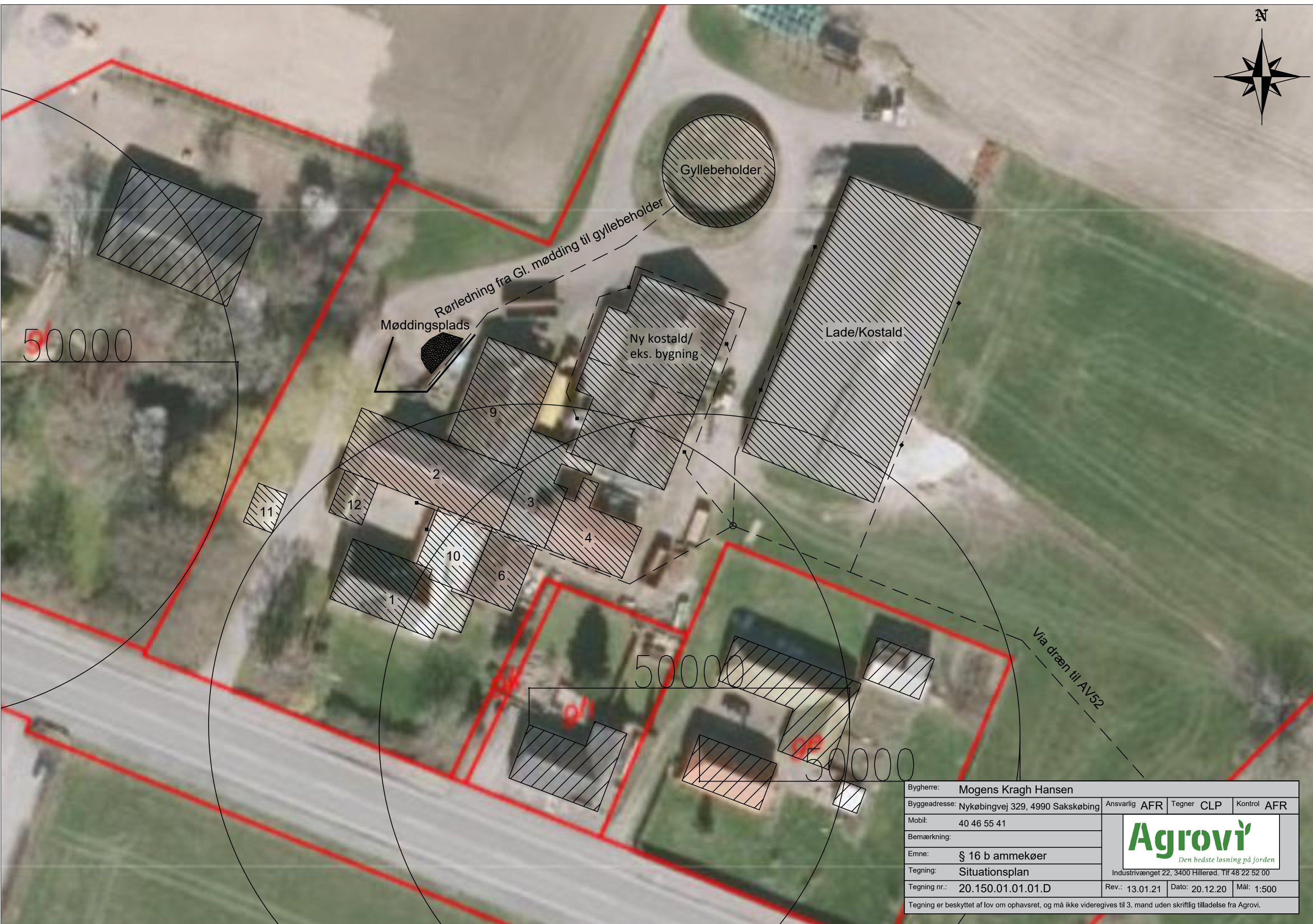
I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningsystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte ændring/udvidelse af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt gener for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af husdyrbruget. Ved overholdelse af de vilkår miljøtilladelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de områder, der ligger op til produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøtilladelse til den ansøgte ændring/udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Der er gjort opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

5 BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
- Bilag 2: Naturvurdering

Bygherre:	Mogens Kragh Hansen	Ansvarlig	AFR	Tegner	CLP	Kontrol	AFR
Byggeadresse:	Nykøbingvej 329, 4990 Saksøbing						
Mobil:	40 46 55 41						
Bemærkning:							
Emne:	§ 16 b ammekøer						
Tegning:	Situationsplan						
Tegning nr.:	20.150.01.01.01.D	Rev.:	13.01.21	Dato:	20.12.20	Mål:	1:500
Tegning er beskyttet af lov om ophavsret, og må ikke videregives til 3. mand uden skriftlig tilladelse fra Agrovi.							

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 B MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

NYKØBINGVEJ 329, 4990 SAKSKØBING

Bilag 2

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	8
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	10

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

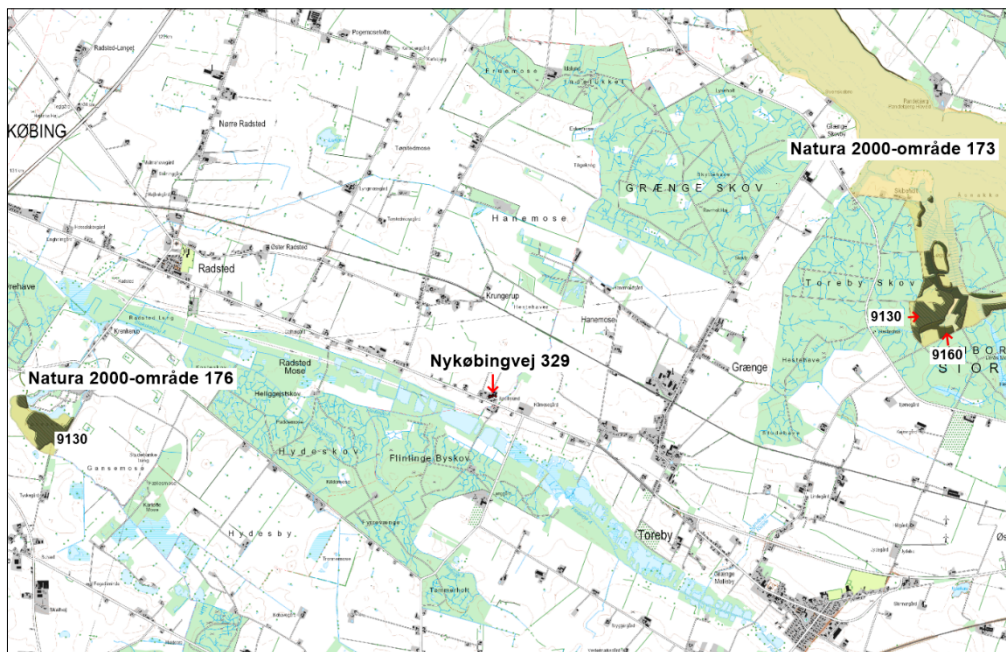
- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Husdyrbruget på Nykøbingvej 329 ligger midt i mellem to Natura 2000-områder med en afstand på ca. 4,4 km til begge. Øst for husdyrbruget ligger Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand (habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 86), og vest for husdyrbruget ligger Natura 2000-område 176 Krenkerup Haveskov (habitatområde 155), se kort 1. Nærmeste kategori 1-natur i Natura 2000-område 173 er de kortlagte habitatnaturtyper 9130 Bøg på muld og

9160 Ege-blandskov. Nærmeste kategori 1-natur i Natura 2000-område 176 er den kortlagte habitatnaturtype 9130 Bøg på muld.

Kort 1. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173 og 176.

De anbefalede tålegrænser for naturområderne er (jf. Notat fra DCE af 6-9-2018):

9130 Bøg på muld: 10 - 20 kg N/ha/år

9160 Ege-blandskov: 10- -20 kg N/ha/år

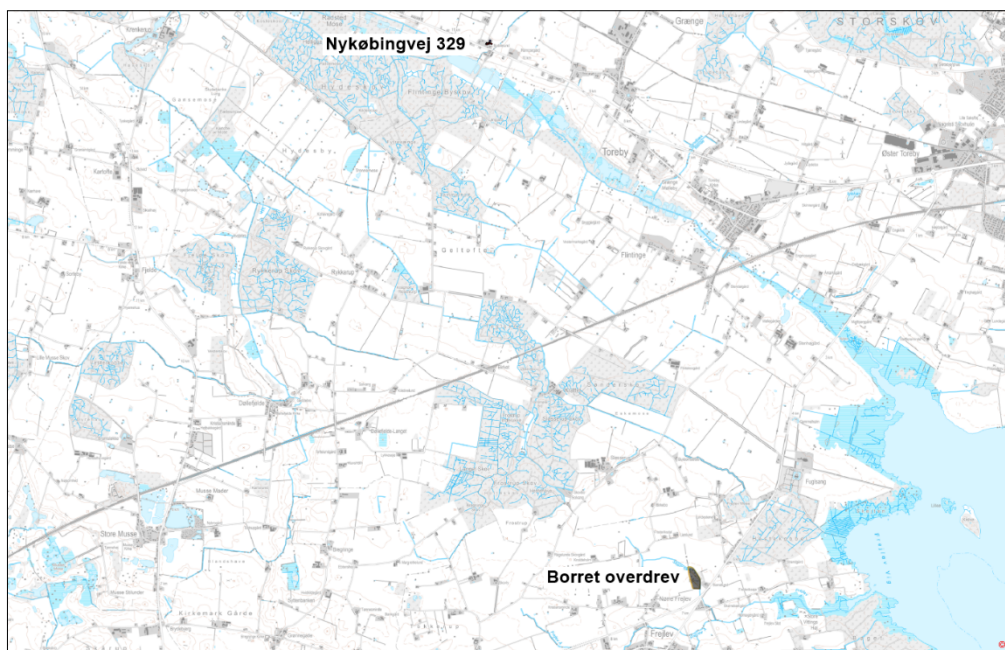
Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge "National - Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal beregnet til 6,1 - 7,0 kg N/ha/år i de nærmeste områder med kategori 1-natur.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg NH₃-N/ha.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Borret overdrev, der ligger ca. 7,4 km sydøst for husdyrbruget, se kort 2. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

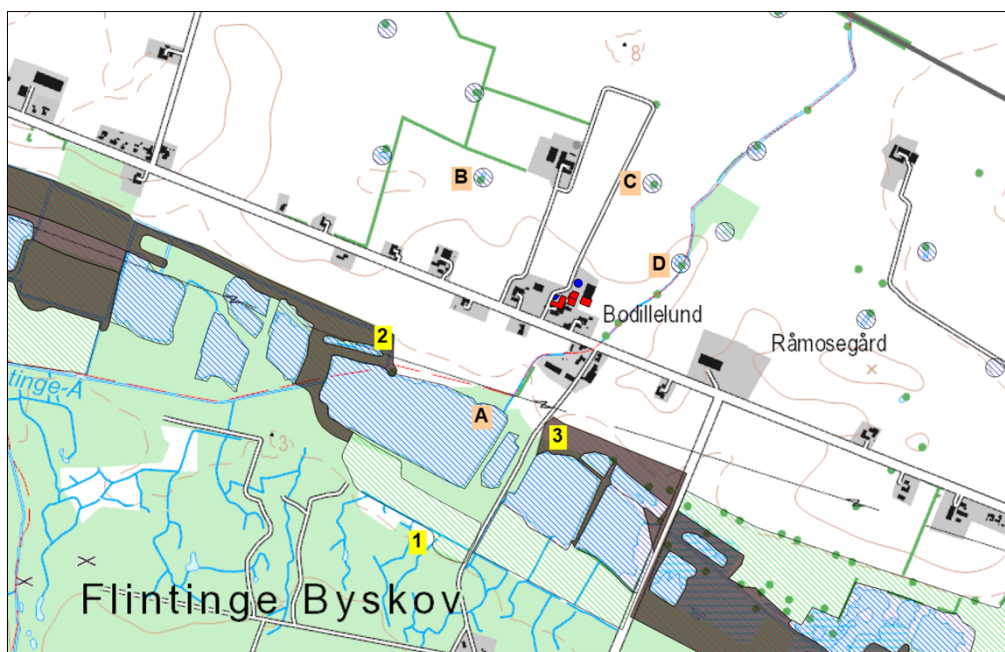
Naturtypernes tålegrænse over for kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 6,1 – 7,0 kg N/ha i området, hvor husdyrbruget ligger jf. "National – Kvælstoftotal afsætning" på Danmarks Miljøportal.

I området omkring husdyrbruget ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningsystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1-3) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A-D).

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved Nykøbingvej 329.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1. Flintinge Byskov	Skov	-	0,0 kg NH ₃ -N/ha	-0,1 kg NH ₃ -N/ha
2.	Mose	-	0,1 kg NH ₃ -N/ha	-0,4 kg NH ₃ -N/ha
3.	Mose	-	0,1 kg NH ₃ -N/ha	-0,5 kg NH ₃ -N/ha

De to moser i lokalitet 2 og 3 indgår i et større moseområde med tørvegrave/søer, som ligger langs med Flintinge Å. Moserne er elle- og askesump.

Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Flintinge Byskov (lokalitet 1), som ligger ca. 580 m syd for husdyrbruget. Skoven er fredskov og fremgår som skov af såvel de høje målebordsblade fra perioden 1862-1899 som af Videnskabernes selskabs kort fra omkring 1780'erne. Den del af skoven, som ligger nærmest husdyrbruget, består primært af løvtræer. Dele af skoven sydvest for husdyrbruget er kortlagt som naturmæssigt særlig værdifuld skov, da den har et stort naturindhold og naturmæssigt værdifulde arealer.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. Rundt omkring husdyrbruget ligger en større sø samt tre vandhuller i en afstand fra husdyrbruget på ca. 200 – 290 m (punkt A - D på kort 3). Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i søen og vandhullerne, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kommunens vurdering

Kategori 1-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i alle naturområderne med kategori 1-natur.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i kategori 1-naturområderne ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Kommunen vurderer, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende habitatområde på en måde, der hindrer målopfyldelsen for habitatområdet. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på Nykøbingvej 329 er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på Nykøbingvej 329 må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes

områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

De nærmeste Natura 2000-områder i forhold til stald og lager på Nykøbingvej 329 er henholdsvis område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 86 Guldborgsund samt Natura 2000-område 176 Krenkerup Haveskov (habitatområde 155). Afstanden fra husdyrbruget er ca. 4,4 km til de to Natura 2000-områder, se kort 1.

Natura 2000-område 173 består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålede plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området).

Natura 2000-område 176 har et areal på 20 ha. Området består af løvskov, især af bøg, stilkeg, el, ask og ahorn. Der findes et stort antal gamle træer i området, der sammen med en del liggende døde træer giver området et urskovsagtigt præg. Nogle af landets ældste bøgetræer på mere end 400 år findes i området. Området er især udpeget, fordi det er levested for den sjældne bille Eremit, som lever i gamle, delvist hule træer med solbeskinnede trækroner og stammer. Udpegningsgrundlagene for de to områder fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 173 (H152 og F86 og 176 (H155)).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårige planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	Rigkær (7230)
	Klinter eller klipper ved kysten (1230)	Bøg på mor (9110)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Bøg på muld (9130)
	Strandeng (1330)	Bøg på kalk (9150)
	Forklit (2110)	Ege-blandskov (9160)
	Hvid klit (2120)	*Elle- og askeskov (91E0)
	*Grå/grøn klit (2130)	
	Klitlavning (2190)	* angiver prioriteret naturtype eller art
	Kransnålalge sø (3140)	
Arter:	Skæv vindesnegl	Damflagermus
	*Eremit	Gråsæl
	Stor vandsalamander	Spættet sæl
	Bredøret flagermus	

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F86 Guldborgsund		
Arter:	Knopsvane (rastende)	Hvinand (rastende)
	Sangsvane (rastende)	Stor Skallesluger (rastende)
	Taffeland (rastende)	Havørn
	Troldand (rastende)	Rørhøg

Udpegningsgrundlag for habitatområde H155 Krenkerup Haveskov		
Naturtyper:	Bøg på muld (9130)	*Elle- og askeskov (91E0)
	Ege-blandskove (9160)	
		* angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	* Eremit (1084)	

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-områderne er kategori 1-naturtyperne 9130 Bøg på muld og 9160 Ege-blandskov, som ligger henholdsvis i Krenkerup Haveskov og Hamborg Skov, se beskrivelse og vurdering i afsnit 1.1.1 og kort 1.

Kommunens vurdering

Den totale deposition af ammoniak fra den ansøgte produktion overstiger ikke bekendtgørelsens fastlagte beskyttelsesniveau for nærmeste ammoniakfølsomme habitatnatur i Natura 2000-områderne. Kommunen vurderer, at projektet på Nykøbingvej 329 ikke i sig selv påvirker disse naturtyper og dermed arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 og 176 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 5, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 5, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Beliggenheden af beskyttede vandhuller og sø (blå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den gule streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Tabel 4. Beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

	Afstand fra anlæg	Retning	Totaldeposition	Merdeposition nudrift	Merdeposition 8-års drift
A Sø	250 m	S	0,1 kg NH ₃ -N/år	0,0 kg NH ₃ -N/år	-0,2 kg NH ₃ -N/år
B Vandhul	290 m	NV	0,4 kg NH ₃ -N/år	0,3 kg NH ₃ -N/år	-0,8 kg NH ₃ -N/år
C Vandhul	250 m	NNØ	0,2 kg NH ₃ -N/år	0,1 kg NH ₃ -N/år	-0,4 kg NH ₃ -N/år
D Vandhul	200 m	NØ	0,6 kg NH ₃ -N/år	0,3 kg NH ₃ -N/år	-1,1 kg NH ₃ -N/år

Inden for en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der en sø og tre vandhuller, se kort 4. Vandhullerne ligger alle frit i den dyrkede mark. De er næringsrige og i større eller mindre grad vokset til med træer og buske. Af luftfotos over området kan det ses, at søen er opstået ved tørvegravning i tiden efter 2. verdenskrig. Den indgår i et større vådområde med søer og moser langs Flintinge Å. En beregning af ammoniakdepositionen fra den ansøgte produktion fremgår af tabel 4.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring 4 - 5 flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (Tabel 5, sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter). Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger eller fældning af større træer.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg NH₃-N/år medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 5. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydlige Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
		Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Grønbroget Tudse	<p>Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland.</p> <p>Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage.</p> <p>Findes omkring Store Musse</p>	<p>Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.</p>
Spidssnudet Frø	<p>Almindeligt forekommende i hele kommunen.</p> <p>Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder.</p> <p>Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose).</p> <p>Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.</p>
Grøn mosaikguldsmed	<p>Registreret i Korselitze Østerskov i 1912.</p> <p>Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Yngler i søer og damme med Kребseklo.</p>
Stor kærguldsmed	Horreby Lyng og Listrup Lyng.	Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.
Lys skivevandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1975 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.</p>
Bred vandkalv	<p>Formentlig forsvundet.</p> <p>Registreret i 1976 i Horreby Lyng.</p>	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfuelarver. F.eks. skovsøer.</p>
Eremit	Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.	<p>Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder.</p> <p>Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.</p>
Mygblomst	<p>Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose.</p> <p>Seneste fund mindst 30 år tilbage.</p>	Tilgroning, vandstandssænkning.